

**ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЗРОСТАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ
В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

В сучасних умовах однією з головних та найважливіших функції українських підприємств є раціональне використання трудових ресурсів, що сприятиме виготовленню конкурентоспроможної продукції, підвищенню ділової активності та, як наслідок, зростанню прибутковості. Одним з інструментів для досягнення цих завдань може слугувати програма з підвищення продуктивності та ефективності праці на підприємстві.

Факторами зростання продуктивності є ті рушійні сили та об'єктивні і суб'єктивні причини, під впливом яких змінюється її рівень. Вони можуть бути дуже різноманітними і багатогранними, тому на макро- та мікрорівні для планування зростання продуктивності праці та їх системного сприйняття застосовується різні групування. Виходячи з існуючих можливостей впливати на господарську діяльність підприємств та рівнем керованості чинники зростання продуктивності праці можна виокремити у дві базові групи: зовнішні та внутрішні. До зовнішніх факторів відносяться ті, які знаходяться поза можливостями впливу підприємства на них. Такими факторами є загальноекономічні, що визначають рівень продуктивності праці на всіх підприємствах (державна політика, НТП, рівень розвитку економіки країни), та галузеві (географічне положення, специфіка діяльності, попит на продукцію галузі тощо).

До внутрішніх факторів належать ті, що мають практичне значення з погляду використання наявних в підприємства ресурсів. До них належать: організаційні; технічні; технологічні; економічні; соціальні. Саме зміна внутрішніх факторів і рівень їх впливу на продуктивність праці дає змогу виявити і провести аналіз наявних резервів для подальшої їх мобілізації. З врахуванням цього, можна детально мотивувати конкретні управлінські рішення, що дають змогу розробити та впровадити стратегію підвищення продуктивності праці. Така стратегія може стати ключем до вирішення існуючих проблем, що виражається в програмі з підвищення продуктивності праці підприємства, у рамках якої керівництво має визначити пріоритетні цілі та головні проблеми, розробити плани з удосконалення, серед яких можуть бути: удосконалення засобів праці і технологічних процесів; комплексне використання сировини та матеріалів; удосконалення управління виробництвом та організації виробничих процесів та праці; удосконалення мотиваційного механізму до високопродуктивної праці; впровадження соціальних інновацій в трудовій сфері; створення профілактично-лікувальних установ та культурно-освітніх заходів для працівників підприємства; застосування системи участі в прибутках компанії [1]. Наведений перелік факторів при більш детальному розгляді дає можливість повноцінно виявити склад та структуру резервів й встановити пріоритетні напрямки оптимізації. Для цього в діяльності організацій часто використовують різні методи аналізу трудових показників (метод порівняння, групування, балансовий метод, метод абсолютних різниць, метод ланцюгових підстановок, використання функціональних залежностей між абсолютними величинами, індексами, долями, коефіцієнтами), доповнюються фрагментарно застосовуваними (SWOT-аналіз, економіко-математичні методи, експертна оцінка, соціологічні дослідження), що забезпечує обґрунтування управлінських рішень і дозволяє розширити горизонти аналізу продуктивності праці [2]. Отже, підвищення продуктивності праці вітчизняних підприємствах, являє собою надзвичайно складний, тривалий, але вкрай необхідний процес, що охоплює багато взаємопов'язаних між собою факторів. За для забезпечення сталого розвитку та ефективної діяльності підприємства керівництво має розробити та впровадити програми управління продуктивністю праці на різних виробничих рівнях. Продуктивність праці є одним з пріоритетних напрямків підвищення ефективності національної економіки та одним із способів виходу країни на новий глобальний рівень.

Список літератури

1. Шахно А.Ю. Проблеми та перспективи зростання продуктивності праці людського капіталу в умовах глобалізації/ А.Ю. Шахно, О.Б. Короленко, Р.С. Марендик// Економіка. Управління. Інновації. Серія, Економічні науки, №4(19) – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_4_20
2. Моршенко Т. С. Продуктивність праці : як економічна сутність та фактори її підвищення на підприємстві/ Т.С. Моршенко, І.Л. Луц// Вісник Запорізького національного університету, 2014. - № 2 (22). - С. 63-71.